

۱. در کدام گزینه نوع حرف "اگر" از نظر معنایی متفاوت است؟

- الف. ارش بینم آنگاه آیدت یاد.
ب. اگر تندبادی برآید ز کنج.
ج. اگر جنگجویی تو جنگ آورند.
د. کسی را نبد پای با او به جنگ

۲. حرف "مگر" در بیت زیر چه نقشی دارد؟

- "به رفتن مگر بهتر آیدش جای
الف. قید شک به معنای شاید
ج. حرف شک و تردید
د. قید تحقیق به معنای یقینا

۳. کدام گزینه در باب "دهقان" نادرست است؟

- الف. در دوران پیش از اسلام بزرگان ایران را دهقان می‌گفتند.
ب. گاهی پادشاه یک منطقه را دهقان می‌نامیدند.
ج. دهقانان کمربند زرین بر میان می‌بستند و در قلعه‌ها زندگی می‌کردند.
د. فردوسی برخی از داستانهایش را از زبان دهقانان نقل کرده است.

۴. معنای صحیح "خواسته" در بیت زیر چیست؟

- "تن و خواسته زیر فرمان تُست
الف. حکومت و پادشاهی ب. سرزمین
ج. توانایی و قدرت د. مال و ثروت
سر ارجمندان و جان، آن تُست

۵. معنای صحیح مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- "چو بیدار شد رستم از خواب خوش
الف. اسب دست‌پروده‌اش به دادش رسید.
ج. اسب مطیعش به دردش خورد.
ب. لازم شد تا سوار اسب مطیع خود شود.
د. لازم شد تا سوار اسب دست‌پروده خود شود.

۶. نوع حرف "ی" در کلمه "غمی" در بیت زیر چیست؟

- "غمی بد دلش ساز نخجیر کرد.
الف. یای نسبت در معنای مفعولی
ج. یای نسبت در معنای فاعلی
ب. یای وحدت
د. یای مصدری
کمر بست و ترکش پر از تیر کرد

۷. معنی مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- "همی‌گفت که اکنون پیاده دوان
الف. از ننگ این انسانهای مکرر و غمگین به کجا بروم.
ب. از ننگ کجا بروم در حالی‌که تیره‌روان و آزرده‌ام.
ج. از دست این دشمنان سیاه‌دل به کجا بروم.
د. از ننگ روان و روح تیره‌ام به کجا بروم.
کجا پویم از ننگ تیره‌روان

۸. کدام گزینه در باب کلمه "سراسر" در بیت زیر صحیح است؟

- "تو مهمان من باش و تندی مکن"
 الف. قید است برای "سخن"
 ب. قید است برای "تندی مکن"
 ج. قید است برای "به کام تو گردد"
 د. صفت است برای "سخن"
 ۹. معنای بیت زیر کدام است؟

- "چو این داستانها شنیدم ز تو"
 الف. وقتی این حرفها را درباره تو شنیدم، متاثر شدم.
 ب. وقتی این حرفها را درباره تو شنیدم، آرزوی دیدار تو را کردم.
 ج. چون این داستان را از زبان تو شنیدم، بسیار متأسف شدم.
 د. چون این داستان را از زبان تو شنیدم، بسیار خشمگین شدم.
 ۱۰. نوع "ه" در کلمه "همشیره" در بیت زیر چیست؟

- "که من چون ز همشیرگان برترم"
 الف. هاء تصغیر
 ب. هاء تانیث
 ج. هاء تحقیر
 د. هاء نسبت
 ۱۱. معنای صحیح مصراع "هنر برتر از گوهر آمد پدید" در کدام گزینه آمده است؟

- الف. توانایی و کفایت بر اصل و نسب برتری دارد.
 ب. اصل و نسب در فضیلت انسان موثر است.
 ج. علم بهتر از ثروت است.
 د. هنر ارزشمندتر از مال و ثروت است.
 ۱۲. گزینه متفاوت را انتخاب کنید؟

- الف. هومان
 ب. گسته
 ج. گودرز
 د. گرگین
 ۱۳. معنی مصراع دوم در بیت زیر کدام است؟

- "که گر تخت ایران به چنگ آوری"
 الف. روزگار از حکمیت میان نیکان و بدان می آساید.
 ب. جنگ و خصومت در دنیا از میان می رود.
 ج. دشمنی با روزگار و فلک از میان می رو.
 د. از عدل تو روزگار به حق خود می رسد و به آسایش دست می یابد.

۱۴. تعریف مقابل در باب کدام گزینه صدق می کند؟ "جامه ای در قدیم که در جنگ از برای حفظ تن می پوشیدند و گویا همان قزاقند باشد و به صورت قبایی بود که میان و آستر آن را با ابریشم می انباشتند تا گذشتن سلاح از آن دشوار باشد."

- الف. درع
 ب. زره
 ج. خفتان
 د. برگستوان
 ۱۵. در بیت زیر چه آرایه ای وجود دارد؟

- "ز سم ستوران در آن پهن دشت"
 الف. اعداد
 ب. ادماج
 ج. اعنات
 د. غلو
 زمین شش شد و آسمان گشت هشت

۱۶. معنی درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

"که این باره را نیست پایاب او درنگی شود شیر از اشتاب او"

الف. این اسب توان مقابله با او را ندارد، چرا که او حتی شیر را هم شکست می‌دهد.

ب. این قلعه نمی‌تواند در برابر او ایستادگی کند، چرا که حتی شیر هم در برابر حمله او درمی‌ماند.

ج. این قلعه توان مقاومت در برابر او را ندارد، چرا که شتاب او برای جنگ و تاخیر شیر لشکر ما (رستم) عامل شکستمان خواهد شد.

د. این اسب نمی‌تواند در سرعت به پای او برسد، حتی شیر هم توان رقابت با او را ندارد.

۱۷. معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

"چو نامه بخوانی به روز و به شب مکن داستان را گشاده دو لب"

الف. چون نامه را خواندی، برای مثال حتی لب مگشا، بلکه بی‌درنگ چه شب باشد چه روز، حرکت کن.

ب. وقتی نامه را خواندی، در هر زمانی که بود، پیش هیچ‌کس درباره مضمون آن نامه سخنی مگو.

ج. وقتی نامه را خواندی، چه روز بود و چه شب، به هیچ‌کس درباره دریافت این نامه حرفی نگو.

د. وقتی نامه را خواندی، در برابر دستور داخل نامه مخالفتی نکن و بدون هیچ شکایتی چه روز بود و چه شب، رهسپار شو.

۱۸. این بیت از زبان کیست و مقصود از "دریا" و "آتش تیز" چه کسانی هستند؟

"چو دریا به موج اندر آید ز جای ندارد دم آتش تیز، پای"

الف. از زبان تهمینه است، و مراد از دریا زیبایی چهره خود و مراد از آتش تیز، عشق رستم به این زیبایی است.

ب. از زبان کیکاووس است و مراد از دریا خودش و مراد از آتش تیز، رستم است.

ج. از زبان رستم است و مراد از دریا خودش و مراد از آتش تیز، سهراب است.

د. از زبان سهراب است و مراد از دریا خودش و مراد از آتش تیز، رستم است.

۱۹. مقصود از مصراع اول بیت زیر چیست؟

"یکی لشکر آمد ز پهلو به دشت که از گرد ایشان هوا تیره گشت"

الف. لشکری متشکل از پهلوانان به دشت نبرد آمد.

ب. یک لشکر از کناره به دشت وارد شد.

ج. لشکری از قوم پارت متشکل از پهلوانان وارد دشت نبرد شد.

د. لشکری از شهر به دشت نبرد آمد.

۲۰. نوع "واو" را در بیت زیر مشخص کنید؟

"نبینی تو زین لشکر بی‌کران یکی مرد جنگی و گرز گران"

الف. واو عطف ب. واو معیت ج. واو حالیه د. واو استیناف

hdaneshjoo.ir

تعداد سوالات
زمان آزمون
کد سری سوال: یک - ۱

نام درس : نظم ۲ بخش ۱ رستم و سهراب
رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) (۱۲_۱۳_۰۰۹)
آزمون: تابستان ۱۳۹۰

۲۱. عبارت "ساقه" به کدام قسمت از لشکر اطلاق می‌شد؟

- الف. جایی که دسته‌ای از سواران مابین جایگاه سپهسالار و طلایه می‌ایستادند.
ب. دسته‌ای که بین قلب و میسره می‌ایستاد.
ج. دسته‌ای که در پشت قلب بود.
د. دسته‌ای که در بین قلب و میمنه می‌ایستاد.

۲۲. کدام گزینه درباره کلمه "نشسته" در بیت زیر صحیح است؟

- "ز هر کس که بر پای پیشش بر است
الف. قید کیفیت است برای عبارت "به یک رش"
ب. صفت است برای "سر"
ج. قید حالت است برای مسندالیه "برتر است"
د. مسندالیه است برای مسند "برتر"

۲۳. مفهوم بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- "سخن گفت ناگفته چون گوهر است
الف. تا مرد سخن نگفته باشد.
ب. سخن را مادامی که بر زبان نرانده‌ای چون گوهر گرانبهاست، وقتی بیان کردی ارزشش از بین می‌رود، چراکه گوهر مادامی گوهر است که دست کس به آن نرسیده باشد.
ج. سخن، تا گفته نشده است، مانند گوهری گرانبها و دست‌نخورده در درون سنگ است و چون از قید سنگ آزاد شود، نگینی گرانبهاست.

د. سخن تا نگویی به دینار مانی
ولیکن چو گفتم پیشیزی مسینی

۲۴. کدام گزینه در باب کلمه "گشاده" و مفهوم مصراع اول بیت زیر صدق می‌کند؟

- "ورایدون که این راز داری ز من
الف. گشاده صفت است. یعنی سخن را آشکارا از من پنهان کنی.
ب. گشاده قید است. یعنی سخن آشکارا از من پنهان کنی.
ج. گشاده قید است. یعنی سخن را آشکارا از من پنهان کنی.
د. گشاده صفت است. یعنی سخن آشکارا از من پنهان کنی.

۲۵. نوع اضافه "رنج آز" در بیت زیر کدام است؟

- "ندانم همی مردم از رنج آز
الف. اضافه تشبیهی (بیماری آز)
ب. اضافه اقترانی
ج. اضافه توضیحی
د. اضافه بیانی

۲۶. در کدام گزینه معنی لغت به درستی آمده است؟

- الف. شبگیر: مرغ شب‌خوان
ب. مستی: سستی
ج. گندآور: سطر
د. گشن: انبوه

www.HDaneshjoo.ir

۲۷. در کدام گزینه، استعاره مکنیه وجود دارد؟

- الف. که امروز سهراب رزم آزمای
 ب. ز گردان کسی مایه او نداشت
 ج. بیامد دمان تا به قلب سپاه
 د. به بالا ستاره بساید همی
- چگونه به جنگ اندر آورد پای
 جز از پیلتن پایه او نداشت
 ز لشکر بر طوس شد کینه خواه
 تنش را زمین برگراید همی

۲۸. معنی مصراع " ز گردون مرا خود بهانه نماند " چیست؟

- الف. گردش روزگار در کشتن تو برای من بهانه ای باقی نگذاشت.
 ب. گردون برای من بها و ارزشی باقی نگذاشت.
 ج. در برابر فلک عذر و بهانه ای ندارم.
 د. روزگار برای ناکام گذاشتن من عذر و بهانه ای ندارد.

۲۹. وجه فعل "کنی" در بیت زیر چیست؟

- "همانا که داری ز گردان نژاد.
 الف. اخباری
 ب. امری
 ج. التزامی
 د. پرسشی
- کنی پیش من گوهر خویش یاد"

۳۰. معنی مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- "گرش بار دیگر به زیر آورد.
 الف. او از شکست دادن و افکندن شیر نامور می شود.
 ب. شیر از افکندن او نام آور می شود
 ج. در هنگام دوباره افکندن حریف کلمه شیر را بر زبان جاری کند.
 د. نام و لقب شیر پیدا می کند.
- ز افکندش نام شیر آورد"

۳۱. معنی صحیح بیت در کدام گزینه آمده است؟ "ببستند بر سنگ اسپ نبرد.

- الف. هر دو پهلوان با روانی آشفته، خود را بر اسبانشان به سان سنگ استوار کردند و به جنگ هم شتافتند.
 ب. اسبانشان را که به گرد و غبار میدان جنگ آغشته بودند، به سنگی بستند و با سرعت به سوی اردوگاه راهی شدند.
 ج. اسبانشان را به سنگی بستند و هر دو سریع رفتند، در حالیکه تنشان پر از گرد و غبار بود.
 د. در حالیکه هر دو روح و روانشان به گرد و غبار کینه و دشمنی آلوده بود، اسبانشان را بستند و رفتند.

۳۲. معنی بیت زیر چیست؟

- "دلیر و جوان سر به گفتار پیر
 الف. سهراب جوان گفته های افراسیاب پیر را بدان جهت که دلپذیر بود، قبول کرد و عازم نبردی شد که حاصلش مرگ وی بو..
 ب. سهراب به واسطه دلیری و جوانی و از سر ناپختگی حرف پیران قوم را نپذیرفت و همین امر باعث مرگ او شد.
 ج. پهلوان شجاع و جوان نصیحت پیران را از جان و دل آویزه گوش قرار داد و پذیرا شد.
 د. سهراب دلاور سخن رستم را پذیرفت و این سخن او را دلپذیر آمد و به همین خاطر جان خود را از دست داد.
- بداد و بباد این سخن دلپذیر"

hdaneshjoo.ir

تعداد سوال
 زمان آزمون
 کد سری سوال: یک - ۱

نام درس : نظم ۲ بخش ۱ رستم و سهراب
 رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) (۱۲_۱۳_۰۰۹)
 آزمون: تابستان ۱۳۹۰

۳۳. با توجه به ابیات زیر، گزینه صحیح را مشخص کنید؟

- "سرافراز سهراب با زور دست
 تو گفתי سپهر بلندش بپیست
 غمی بود رستم بیازید چنگ
 گرفت آن بر و یال جنگی پلنگ"
 الف. فاعل "بیازید چنگ" سهراب است.
 ب. "ی" در کلمه "غمی" یای وحدت است.
 ج. فاعل "غمی بود"، سهراب است.
 د. "جنگی پلنگ" کنایه است از رستم.

۳۴. معنای بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- "زمانه به خون تو تشنه شود.
 بر اندام تو موی دشنه شود"
 الف. زمانه انتقام مرا از تو خواهد گرفت و دچار چنان ترسی خواهی شد که موهای تنّت سیخ سیخ می شود.
 ب. اجل تشنه خونت خواهد شد و مرگ به حدی به تو نزدیک می شود که حتی موهای بدنّت نیز تو را تهدید خواهند کرد.
 ج. روزگار آنقدر برایت ناامن می شود که حتی نزدیکترین عناصر وجودت که موهایت باشند همانند دشنه ای تهدیدت می کن.
 د. اجل به حدی به تو نزدیک می شود که از ترس موهای بدنّت سیخ سیخ می شو.

۳۵. با توجه به بیت زیر، گزینه صحیح را انتخاب کنید؟

- "همان نیز مادر به روشن روان
 فرستاد با من یکی پهلوان"
 الف. "به" معنای "برای" می دهد و "روشن روان" صفت جانشین اسم یعنی "رستم" است.
 ب. روشن روان صفت است برای مادر به معنای آگاه دل.
 ج. "همان نیز" قید اشاره است و برای تاکید به کار می رود.
 د. روشن روان قید حالت است برای مادر به معنای آگاهانه.

۳۶. با توجه به بیت زیر، گزینه صحیح را انتخاب کنید؟

- "که ایشان ز بهر مرا جنگجوی
 یکایک به ایران نهادند روی"
 الف. "ز بهر مرا" از کاربردهای قدیم است که به آن حرف اضافه مضاعف می گویند. جنگجوی، حالت قیدی دارد.
 ب. این بیت از زبان کیکاووس است زمانی که از رستم درخواست می کند که برای جنگ با لشکر افراسیاب گسیل شود.
 ج. جنگجوی صفت جانشین اسم است و معنی عبارت یکایک، ناگهانی است.
 د. یکایک به معنای تکه تکه است. یعنی تکتک این لشکریان برای جنگ با من روی به ایران نهاده اند.

۳۷. "الف" در آخر عبارت "به نیرو ترا" در بیت زیر چه کاربردی دارد؟

- "شود پشت رستم به نیرو ترا
 هلاک آورد بی گمانی مرا"
 الف. الف وصفی و برای ساختن صفت به کار رفته است.
 ب. الف زینت و زاید است.
 ج. الف تأکیدی و برای تاکید به کار رفته است.
 د. الف اطلاق و زاید است.

۳۸. کدام گزینه در باب "همای" صحیح است؟

- الف. همای پرندهای است شکاری که به واسطه خوردن غذاهای گرانبه قیمت ، قدما سایه آن را موجب سعادت می دانستند.
ب. براساس رسوم دوره هخامنشی سایه همای بر سر هر که می افتاد او را سزاوار پادشاهی و حکومت می دانستند.
ج. همای در شاهنامه در فشی است که صورت عقاب بر آن منقوش است.
د. همای یا همان عقاب زرین، نشانه لشکریان سیستان است.

۳۹. با توجه به بیت زیر، گزینه درست را انتخاب کنید؟

"بفرمود رستم که تا پیشکار
یکی جامه افکند بر جویبار"

- الف. در قدیم برای عزاداری جوانان ناکام رسم بود که یکی از لباسهایش را در جوی آب می افکندند.
ب. جامه در اینجا به معنی پوششی است که بر روی اسب می افکندند. جویبار هم نام اسبی است که رستم، پیکر نیمه جان سهراب را بر آن نهاد.
ج. جامه در اینجا معنای سفره دارد. و مقصود از جویبار مجازا کنار جویبار است.
د. جامه در اینجا به معنی گستردنی است و مقصود از جویبار کنار جوی است.

۴۰. مقصود از مصراع اول بیت زیر چیست؟

"همی آرزو گاه شهر آمدش
یکی تنگ تابوت بهر آمدش"

- الف. آرزویش سالم رسیدن به شهر بود.
ب. آرزویش بازگشت به کشور خود بود.
ج. آرزویش رسیدن به تخت فرمانروایی بود.
د. هنگام وارد شدن به شهر، آرزوی فرمانروایی در دلش نشست.